

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"א תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא פא | דף הכולל: יומא גז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ח' עד תחילת סימן תרי"ט.
מוסר: שם עולם - פרק י' 'ועוד יש לבאר' עד 'ועל כן בעת שמקיים האדם'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ט' עד פרק י' 'והנה ודאי כי מלאכה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הגוי של שבת מהודו לימד אותי לקח חשוב | הכל הסתדר ב"ה, בזכות 'שרשרת של תקלות'
| בתוך יום אחד סידר לי הקב"ה משכורת של חודש שלם | 2180

הסיפור היומי

**"לאחר השבת, פגשתי את האחראי הממונה
על 'הגוי של שבת' וביקשתי ממנו שיברר אצלו
מדוע הוא סירב הפעם להגיע אלי. תשובתו
של לנסי, הגוי מהודו, הדהימה אותי..."**

יקותיאל יהודה גנז

לנסי התעקש, והוא הוכרח לתור אחר 'גוי של שבת' אחר.
"ככלות השבת, פגשתי את האחראי הממונה על הגוי
וביקשתי ממנו שישאל אותנו למה הוא לא הגיע אלי", מספר הרב
גולדשטיין. תשובתו של לנסי דמן הודו, הדהימה אותנו:
"הוא אמנם משלם לי כל פעם שהוא קורא לי, אבל הוא אף
פעם לא אומר לי 'שלום' כשהוא עובר לידי ברחוב!"
ללמדך כוחה של הארת פנים פשוטה:
אם אפילו הגוי, לא חבר ולא ידיד ולא בן קהילה, מרגיש עלבון
כשמאן־דהו שהוא מכיר אותו עובר לידו ואינו מברכו לשלום, על
אחת כמה וכמה עלינו ללמוד לברך לשלום כל חבר וידיד ושכן ובן
קהילה ומכר קרוב או רחוק או רחוק מאד, כשעוברים לידו ברחוב.
אבל מה לנו ללנסי של תשפ"א, אם הדברים מפורשים,
להבדיל מירב ההבדלות, בדברי חז"ל. במסכת אבות למדנו:
הוי מקדים בשלום כל אדם. ורבי יוחנן בן זכאי היה מקדים גם
בשלומו של נכרי בשוק.

(המבשר, 'יש"כ להרב פנחס זרביב, מכון 'למעשה')

הסכיתו לסיפור שסיפר לי אחד מנכבדי הקוראים, הרב ישראל
גולדשטיין שליט"א מקרית צאנו נתניה, מנכ"ל ארגון 'אחים
לשמחה'.

בבית המדרש הגדול בקרית צאנו, מוחזק עובד קבוע, גוי הודי,
'לנסי' שמו. גוי מהודו בתוך קריה חרדית, מגיע לשימוש כללי
בשבתות, כמובן. מדי שבוע ישנם יהודים טובים שתרים במהלך
השבת אחר לנסי וסוחבים אותו במאור פנים לבתיהם, על מנת
שישמש כ'גוי של שבת', לפי דקדוקי ההלכה.

בתוך עמו יושב הרב גולדשטיין, וגם הוא השתמש פעם
ופעמיים בגוי ההודי, כשהוא מקפיד לתור אחריו במהלך השבוע
שלאחר מכן ולשלם לו על מלאכתו, כמנהג יהודים טובים וגויים
בעלי כפיים.

לאחרונה, כשהוא הגיע אליו באחת השבתות והזדקק דחוף
לכישרון ה'גוי של שבת' הייחודי שלו, הוא לא הבין מדוע לנסי
דגן מסרב להיגרר אחריו לביתו, מהלך רחובות אחדים. הוא ביקש,

השעה 10:15, זה 'בוס' עדיין לא הגיע. החנות היתה מלאה קונים ולא הצלחתי לתת מענה לכולם. התקשרתי אליו ושאלתי: יוסף, מה קורה? שמעתי על הקול שלו שהוא המום. "מה?! לא הבנתי! אתה בחנות?!!" - - -

ואתה נותן להם את אכלם בעתו

מה שטרם ידעתי הוא - שבארץ ישראל יום של שלג הוא יום של חופש. אני עולה מקנדה, שם, פרט לכמה חודשים בשנה - תמיד יש שם שלג. אם אין גובה של חצי מטר שלג, החיים ממשיכים כהרגלם. התחבורה ציבורית כרגיל. בתי הספר, מקומות העבודה, הכל בשגרה.

אני יוצא אפוא לעבודה בזמן, ממתין בתחנה לאוטובוס הקבוע, אך הוא בושש מלהגיע. הדקות חולפות והעצבים נמתחים. מה קורה, מדוע האוטובוס מאחר. לא חלמתי שזה קשור לשלג. אמרתי בליבי, כנראה קרה משהו לנהג הקבוע. אמנם לא אופייני לו, אנחנו כבר ידדים, בכל בוקר נפגשים, אבל מי יודע, אולי קרה לו משהו. בלית ברירה, עצרתי 'טרמפ'. יהודי יקר לקח אותי ברכבו הפרטי לירושלים, הוריד אותי ליד תחנת האוטובוס הקבועה מימים ימימה, ואני ממתין גם שם לאוטובוס העירוני הקבוע. אבל שוב אני מתאכזב. גם בירושלים לא מגיע. חשבתי בליבי, כנראה יש איזו שביתה בתחבורה הציבורית שאני לא יודע עליה. מה עוד יכול להיות? להגע לא עלה על דעתי שהכל קשור לשכבת השלג הדקיקה שכבר בחלקה נמסה.

הלחץ גבר והלך. חשבתי לעצמי, חבל שלא מעדכנים על כזו שביתה. אילו הייתי יודע - הייתי נערך באופן אחר. חלפה לידי מונית, נופפתי בכל כוחי, ביקשתי מהנהג שיסע כמובן בזהירות המרבית, אך גם במהירות המרבית.

השעה כבר שמונה ועשרים. הנהג החביב הסביר כמה מילים על הסכנה מהחלקה, הכבישים היו ריקים. לא היו פקקים. ומה שהכי חשוב - בשעה שמונה ושלושים החנות הייתה פתוחה.

טרם הספקתי להתארגן ולהתמקם, וכבר החלו לזרום לקוחות. השתדלתי לתת מענה בכל יכולתי, אבל זרם הקונים גבר והלך. לא הבנתי מה מיוחד ביום הזה שיש כל כך הרבה קונים, בתוך לבי שמחתי, אבל מרוב עומס לא יכולתי לתת מענה.

בעל העסק היה נוהג להגיע לחנות בכל בוקר בין השעות תשע וחצי לעשר. הגיעה השעה עשר ורבע והוא טרם הגיע. זה היה חבל. קונים רבים המתינו שאתפנה, חלקם כבר התיאשו ופנו לדרכם.

אני מתקשר אל ה'בוס' ושואל - יוסף, מה קורה? החנות מלאה קונים ואין לי מענה!

שמעתי על הקול שלו שהוא המום. "מה?! לא הבנתי! אתה בחנות?!"

עכשיו כבר השתכנעתי. הבנתי שיש משהו שאני לא יודע עליו.

אני טיפוס מאוד מסודר ומחושב. חשבון הבנק שלנו מעולם לא היה ביתרת חריגה. מעבר למשכנתא אין לנו חובות נוספים. לא בגלל שאנחנו עשירים, בגלל שאנחנו מחושבים. אולי גם בגלל שאנחנו מאמינים.

קניות רבות אנו דוחים לזמנים אחרים. אנו אמונים על הכלל: 'אין - אז לא קונים'. אבל יש דברים שאי אפשר לדחות. אחד מאלו, זוהי קניית התפילין לבן בר המצוה, ועוד כמה הוצאות עבור השמחה בסכום כולל של קרוב לעשר אלף שקלים שלא היה לי להם מענה.

ההכנסות החודשיות - משועבדות כולן להוצאות החודשיות. לא ידענו מה לעשות. מאין תבוא הישועה. התחזקנו בביטחון בבורא העולם שודאי ישלח ברכתו במהרה.

והברכה הגיעה. היא הגיעה עוד באותו חודש, ממקום הכי לא צפוי.

אקדים הקדמה קצרה: לצערי, לא זכיתי להימנות על יושבי בית המדרש, ולכן נאלצתי לעבוד לפרנסתי. ביום הראשון בו הגעתי למקום העבודה שלי, קרא לי ה'בוס' לחדרו, ואמר לי: "שמעתי עליך דברים טובים, ונראה לי שאתה מתאים לעבודה. אבל יש לי תנאי שמבחינתי הוא יסודי ומהותי. אם אתה לא מסוגל לכך, תגיד לי כבר כעת וניפרד כידידים לשלום.

"בכל בוקר, בשעה שמונה וחצי בדיוק, אתה פותח את החנות. לא מעניין אותי סיפורים. לא שעונים מעוררים תקולים, ולא תינוקות וילדים בכיניים. לא פקקים ולא אוטובוסים מאחרים. אם אתה לא בבית-חולים - אתה בעבודה. אין תירוצים, אין איחורים."

טוב, הוא עוד לא הכיר אותי. אם היה מכיר, לא היה אומר לי את זה. אני מאלו שלא מאחרים אף פעם לשום מקום. כך אני. התפילה מתחילה בשש בבוקר, בחמש וחצי אני כבר שם. יושב על מקומי בבית הכנסת עטור בטלית ותפילין.

האוטובוס אמור להגיע לתחנה בשעה שבע, עשר דקות קודם אני כבר בתחנה, רגוע ונינוח. במשך שנים, לא איחרתי אף לא יום אחד לעבודה. גם בימים בהם היתה שגרת פיגועים בירושלים, הייתי יוצא שעה קודם, להימנע מפקקים ומחסומים צפויים.

ובכן, באחד הבקרים החורפיים המתינה לנו הפתעה נחמדה. שכונת מגוריי כוסתה בשכבת שלג לבנה, דקה ומרגיעה. שאגות השמחה של ילדי השכונה הכניסו גם אותי לאווירה החגיגית, ברגשות שמחה פורצת גבולות.

החנות היחידה שהייתה פתוחה בכל האזור, זו החנות שלנו. כל האנשים שיצאו לבלות ברחובות לראות את השלג מקרוב, קפצו לביקור בחנות שלנו. סך המכירות ביום זה לבד, היה גדול מאשר בחודש שלם ברציפות. ה'בוס' היה מאושר, וכהכרת טובה, אמר לי: "בזכותך הרווחתי חודש נוסף, גם אתה תרויח חודש נוסף".

באותו חודש קיבלתי משכורת אחת נוספת. זה היה בדיוק הסכום שהייתי צריך להשלים למימון קניית התפילין ויתר הוצאות שמחת בר המצוה.

"ואתה נותן להם את אַכְלָם בְּעֵתוֹ" (תהילים קמה)

(הרב פנחס זרביב, מכון 'למעשה', מתוך הספר 'האמנותי ואברכה'; הובא בגליון 'מי באר'. לתגובות ולחומר נוסף: gmail.com@p0583271323)

מצד אחד אין תחבורה ציבורית. מצד שני יש הרבה קונים, וה'בוס' המום שאני בחנות.

כולי נבוכ, אני שואל את בעל העסק - למה לא? האם קרה משהו, היום זה יום חג או משהו כזה?

והוא משיב: "מה זאת אומרת? היום זה חופש, יורד שלג! לא ראית שלג?!"

אני אומר לו: לא יודע חופש או לא, החנות מלאה קונים, בוא דחוף. אני לא משתלט...

הסתבר, שכאן בישראל, יום שלג זה אכן יום חופש. אין תחבורה, אין לימודים, אין עבודה. מה עושים ביום חופש? יוצאים לקניות.

יומא דהילולא

בעודי ממתין לרכב, מתקשר אלי הרב גבאי ומודיע לי שראש עיריית לודמיר מסרב להשכיר את הבניין העירוני עבור ה'הכנסת אורחים'. כמעט התחלתי להישבר... כל מה שאני רק מנסה לעשות, נתקע. כאילו עומד מישהו ושם לי רגל בכל מקום...

להיכן הובילה 'שרשרת התקלות'? סיפור מיוחד לקראת יומא דהילולא של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע - מהר כ"ב בתמוז

בכ"ב בתמוז חל יום ההילולא, וידעתי שלעת עתה, טרם נבנה הבניין שתכננו לבנות, נצטרך שוב לשכור את הבניין העירוני כדי שיהיה מקום לאורחים. קיבלתי מנדיב חמש מאות דולר בשביל הוצאות השכירות, אך לא היה לי ברור מה בדיוק יהיו הצרכים. בגלל המצב הבריאותי יש אנשים שנמנעים מלנסוע, ולכן לא הזמנתי מראש את הבניין.

ביום ראשון עליתי על מטוס לקייב, שם עצרתי ללינת לילה ותכננתי שלמחרת אסע ברכב עד לודמיר, נסיעה של שש שעות. והנה עוד באותו יום נודע לי, שלמרות המצב יש נהירה לכיוון הציון וחייבים לארגן הכל למען האורחים.

ביקשתי מידידי העושה גדולות ונצורות למען קברי צדיקים בכל העולם כולו, הרב ישראל מאיר גבאי שליט"א, שעוזר להכנסת אורחים מדי שנה בשנה, שישכור את המבנה העירוני אותו אנו שוכרים כאמור מדי שנה, ולאחר זמן קצר הודיע לי הרב ישראל מאיר שהוא אכן הזמין את המקום.

ההילולא באותה שנה חלה ביום שלישי. תיכננתי לצאת מקייב ביום שני, ערב ההילולא, בשעה שתים עשרה בצהריים. חישבתי שאגיע בשעה שש אחר הצהריים ללודמיר, שלוש שעות לפני השקיעה, מספיק זמן כדי לארגן את המקום לאורחים הרבים.

ביקשתי מיהודי שיזמין לי מונית לשעה שתים עשרה, אבל הנהג לא הגיע. חיכיתי לו. מכוניות באות והולכות, אנשים נוסעים לדרכם, ואני מחכה. השעון מראה על השעה אחת, אחת וחצי, שתיים, שלוש... העצבים מאיימים לפקוע. אני נוטה לחוש כעס על אנשים שאי אפשר לסמוך עליהם, ועוצר את עצמי רגע לפני

בלודמיר, עיירה במערב אוקראינה, שוכן ציונו הקדוש של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע. הוא היה רבי להמוני חסידים והשפיע מאורו על כל האזור. הוא נהרג על קידוש השם על ידי קוזק רוסי, וגדולי החסידות כינוהו 'משיח בן יוסף'. עד היום משמש מקום ציונו למקום מסוגל ביותר לפעול ישועות גדולות. במשך השנה נוסעים לציונו יהודים רבים, ובמיוחד גדולה הנהירה ביום כ"ב בתמוז, יום ההילולא של אותו צדיק גדול וקדוש שמסר נפשו למען כלל ישראל.

מספר בעל המעשה, יהודי המתמסר למען כבודו של הצדיק ופועל לרווחת העולים על ציונו.

מדי שנה ביום ההילולא אנו שוכרים מבנה עירוני לרווחת מאות הבאים לציון הקדוש. לאחרונה, ברוך השם, קנינו שטח גדול סמוך לציון, כאשר התוכנית היא לבנות עליו בניין הכנסת אורחים.

בתחילת חודש תמוז בשנה שעברה, אני מקבל הודעה מראש עיריית לודמיר, שכיון שיש בבעלותי שטח גדול בעיר, ומאחר שגדלו שם שיחים וקוצים גבוהים, עלי לנקות אותו ולהחליק אותו. ראיתי בזה ניצול מחפיר, אך ראש העיר התעקש על כך שזה צריך להיעשות בהקדם, כיון שמושל המחוז עומד להגיע לסויר בעיר, והוא רוצה להרשים אותו שהוא ראש עיר מוצלח והכל בעיר דופק כמו שצריך.

לא היתה ברירה. שילמנו לגוי מקומי שיטפל בשטח. הוא ניכש את העשבים והקוצים שצמחו שם פרא, החליק את השטח וניקה אותו כראוי.

לאחר מנחה, מלא אמונה ובטחון, הפעלתי את הראש, והחלטתי להתקשר לארץ ישראל, לידי ר' יהודה זילברמן שליט"א, יהודי נפלא המתמצא בעניינים אלו. יש לי קשר קבוע איתו בכל הנוגע להכנסת אורחים בלודמיר. שאלתי אותו אם יש לו עצה בשבילנו.

הוא שאל אותי אם יש לי מקום להקים בו אוהל, ופתאום נזכרתי... הרי לפני שבועיים הטריד אותנו ראש העיר בעניין הנקיון של השטח. בשביל מה נעשה כל זה, אם לא בשביל שנוכל להעמיד שם את האוהל?

"אז אם יש לך מקום להעמיד את האוהל, ואתה עדיין בקיב, יש לי עצה מצוינת. יש שם חנות שמוכרת אוהלים. תקנה אוהל גדול ותקים אותו סמוך לציון".

איך ניקח את האוהל עד לודמיר? צריך רכב גדול...

אופס! מה הבעיה - שלחו לך טנדר! זוכר איך התרגזת והתעקשת על מכונית שעדיין לא הגיעה? הטנדר כאן, לידך, ובו נהג שמוכן ומזומן לקחת אותך בכל רגע שתחפוץ.

מיד אמרתי לנהג הטנדר שלבסוף אנחנו נוסעים איתו בטנדר. הנהג אכן הסכים, ואנו ביטלנו את הדרישה למכונית. נסעתי למפעל, קניתי שם אוהל גדול, שולחנות וכסאות והכל בחמש מאות דולר שלקחתי מתרומת הנדיב. העמסנו את האוהל ואת כל הציוד, והנה אני סוף סוף בדרך ללודמיר. נוסע עם האוהל הגדול, ועדיין מצפה לישועה שהכל יסתדר במקום.

כשהגעתי למקום היו שם אברכים מלונדון. אחד מתוכם, בעל חוש טכני מפותח, עזר לי בכל ליבו וגופו. הוא קרא את ההוראות באנגלית ויחד איתי הציב את האוהל על מקומו באופן הטוב ביותר. האברך סיפר לי לאחר מכן, שלפי התוכנית הוא בכלל לא היה אמור להיות כאן בשעה הזאת, אבל משמים הוא התעכב כדי ליזכות להקים את האוהל. וכך הוקם אוהל שלם ליד הציון, ביום כ"ב בתמוז, יום ההילולא של הצדיק, עניין גדול לכשעצמו.

זכינו לראות עין בעין שכל שרשרת התקלות היתה למעשה ההכנה המדויקת שהובילה להצלחת האירוח לכבודו של הצדיק, הרה"ק רבי שלמה מקארלין, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל להיושע בדבר ישועה ורחמים וליזכות לגאולה השלימה בקרוב ממש.

(גיליון השגחה פרטית')

הרי ברור שה' מנהל את העולם, וגם בקיב יש מנהיג לבירה. הוצאתי מכיסי את 'כדור ההרגעה', קונטרס שער הבטחון, למדתי כמה שורות, שהזכירו לי שאני רק שליח והקב"ה יסדר הכל על הצד הטוב ביותר, ונרגעתי. כמו כן התחזקתי בדברי הרה"ק ר' שלמה מקרלין, שלא יהא לבך חלוק על המקום - שצריך האדם לדעת שבכל מקום שהוא שם הוא בהשגחה פרטית מאת הבורא, ואסור לאדם שיהא לבו חלוק על המקום שהוא שם. אם הקב"ה שם אותי כאן, אז כאן הוא עכשיו מקומי ולא בשום מקום אחר. סוף סוף בשעה חמש הופיע הנהג של חברת ההסעות בטנדר גדול. התקשרתי מיד לחברה: מה קרה לכם? טנדר שולחים ליי? אני בן אדם אחד, ועלי להגיע במהירות במכונית נוחה וקלה, לא בטנדר גדול ומקרטע. הם התנצלו והודיעו שישלחו מכונית, ונהג הטנדר ייקח אותי במכונית שישלחו. הם ביקשו שאמתין חצי שעה נוספת עד שיגיע הרכב הקטן. בינתיים נהג הטנדר המתין שם. עודי מחכה לרכב הקטן, והנה אני מקבל שיחת טלפון מהרב ישראל מאיר גבאי, בה הוא מודיע לי שראש עיריית לודמיר מסרב נחרצות להשכרת הבניין העירוני. הוא חושש בגלל המצב הבריאותי העולמי, ואינו מוכן שאנשים שאינם מקומיים יתאכסנו בבניין שלו. "ניסיתי לשכנעו שמדובר באנשים זהירים ששומרים על כל ההנחיות", אמר לי הרב ישראל מאיר, "אבל הוא בשלו: השנה לא משכירים את הבניין".

רצף התקלות והאכזבות איים להכריע אותי. לא הצלחתי בשום דבר שאני עושה! הכל תקוע. כאילו עומד מישהו ושם לי רגל בכל מקום שאני רק פונה אליו. המחשבה הזאת, שמישהו עושה לי דווקא, שוב הציתה בי את הרעיון הפשוט ש'המישהו' הזה הוא רק הבורא יתברך. נזכרתי בשיעור של ר' דוד קלצקין, שבו הוא אומר שעלינו מוטל לבחור בטוב והשאר בידי שמים. הרגשתי שעשיתי השתדלות רבה מדי ולא התפללתי מספיק. דבר ראשון, הלכתי למקווה כדי להיטיב את הבחירה בטוב. המקווה הוא סגולה ידועה לאמונה ומסוגל נגד כעס. כעס בגימטריה מאה וחמישים ואחת (עם הכולל), ומקוה - מאה חמישים ואחת. המקווה מגביר את האמונה ומכריע את הכעס. דבר שני, ניסיתי להסיח את דעתי מן העניין ונעמדתי להתפלל מנחה ולהתחנן להקב"ה שיתקנני בעצה טובה מלפניו ואעשה הישר והרצוי בעיניו.

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייה

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'

אבל אתה בחרת להתקמצן על כספך, מנעת מעצמך ברכת שמים וגם נשאת בלי שום אוהבים וחברים שידאגו לך לעת זקנתך..”

עוד קצת על הפוזיציה ועל ההשפעה שלה על האדם בכל תחום ובכל זמן, בתוספת משל מהגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל

אליעזר (לייזר) רוט

האח, או הגיס, או בן הדוד, לוקחים צד במריבה ועלולים לרדת חלילה לחייו של האחר, למרות שלא עשה להם וגם לא לקרוב משפחתם שום דבר רע.

בהקשר זה נביא מעשה מופלא שמובא בספר "ר' אלה", שנכתב על הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל, בעל ה'לב אליהו', ואנו מביאים אותו כאן בשינוי לשון תוך שמירה על פרטי המעשה עצמו.

ומעשה שהיה כך היה שפעם הגיע הגר"א לופיאן לגביר גדול שכגודל עושרו כך היתה גדולה קמצנותו, ולא אבה לתת מעולם כסף לצדקה.

למרות האמור ניסה רבי אליהו את מזלו ופנה לאותו עשיר בניסיון לגרום לו להרים נדבה הגונה, אך הגביר דחה אותו בשתי ידיים ואף הצטדק והסביר: "כשהייתי צעיר אמרו לי שאם אתרום לצדקה ארוויח מכך... הנה, תראה אותי, אני זקן ובודד, אם לא היה לי כסף, אף אחד לא היה דואג לי. אם הייתי תורם את כספי לצדקה, הייתי עכשיו אומלל ואביון. איזה מזל שלא תרמתי כלום לאחרים!".

נענה רבי אליהו וענה לו במשל:

"היה פעם איש אחד שרצה ללמוד אמונות, והתלבט אל ללמוד את מלאכת הצורפות ולעסוק בכלי זהב ותכשיטים, או ללמוד את מלאכת הנפחות לפרזל פרסות לסוסים ועשות עבודות שונות בברזל.

"לאחר התלבטות החליט ללמוד את מלאכת הנפחות, ואכן נודע שמו כנפח מפורסם ומכל האזור ידעו שכל מי שצריך לעבודת מתכת, יפנה לבית המלאכה של אותו נפח שישרת אותו גראוי ויבצע את העבודה על הצד היותר טוב.

"ביום מן הימים, השתבח הנפח באוזני חבריו ואמר להם: "איזה מזל היה לי שלמדתי את מלאכת הנפחות ולא את מלאכת הצורפות.

"אני יושב בבית המלאכה שלי, ואנשים נכנסים כל הזמן כשבידיהם כלי ברזל הזקוקים לתיקון. זה מגיע עם חצובה לכיריים והוא עם פרסות סוס, האחר מביא עמו קומקום שנסדק וצריך תיקון והאחר מבקש שאייצר לו מחרשה חזקה.

"כבר שנים אני עובד כאן, ועוד לא קרה אפילו פעם אחת שהגיע מישהו עם שרשרת זהב קרועה וביקש שאתקן, או עם טבעת שצריך לשבת בה אבן טובה.

בפרשתנו, פרשת פנחס אפשר לראות משהו מעניין מאוד. הפרשה מתחילה בגנותו של זמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון שחטא בחטא חמור כשהביא את המדינית לעיני משה רבינו וכל הזקנים ואמר להם, אם זו אסורה, בת יתרו מי התירה למשה רבינו?

ולמה עשה זאת זמרי בן סלוא? כי בני שבטו התקבצו אצלו ואמרו לו "אנחנו נהרגים ואתה יושב ושותק?".

הוא היה צריך לומר להם: אם כך אמר משה רבינו, כנראה חטאתם בחטא חמור, חזרו בתשובה ולא תיהרגו.

אבל זמרי בן סלוא לא עשה זאת, ולמרות שמלכתחילה לא היה בן החוטאים, כפי שמתארת הגמרא בסנהדרין דף פב, הוא הלך מיוזמתו ורצה לחטוא לעיני משה וכל חכמי ישראל.

למה? כי פגעו בבני שבט שמעון, השבט שלו. הוא לא יכול היה לעמוד מנגד, הוא לא יכול היה להפעיל את השכל הישר ולהבין שהם חטאו בחטא נורא. במקום זאת הלך והתריס, ואף לקח אתו 24 אלף איש, כדי לאיים על משה רבינו, קדוש ה'.

מנגד, אנו רואים בהמשך הפרשה את ההיפך הגמור. בנות צלפחד שאביהן נסקל בפקודת משה רבינו על פי ה', באות לפני משה ולא מתלוננות על גורלו של אביהן. "אבינו מת במדבר... כי בחטאו מת!".

ולמה זכו בנות צלפחד? שהקב"ה אמר "כן בנות צלפחד דוברות", ואומר רש"י "כתרגומו 'אות', כך כתובה פרשה זו לפני במרום! מגיד שראתה עינין מה שלא ראתה עיניו של משה!!!".

רואים אנו שמי שמשכיל להתנתק מהמשבצת הקטנה של "אני ומשפחתי", או "אני ושבטי", ובמקום זאת חושב מה היא האמת, ובאיזה צד נמצא הקב"ה, זוכה שיהיה מוזכר לשבח, ממש זה לעומת זה.

ובכל זאת, אנו רואים שרוב רובם של בני האדם טועים בזה ותועים ללכת אחרי ההשתייכות המשפחתית או השבטית. אנשים עלולים להפוך לחסרי לב כי נדמה להם שמישהו מצביע למפלגה אחרת, או שועה להוראותיו של גדול בישראל שמורה הוראות שונות מזו של רבם.

אנשים יכולים להפוך לאויביו של אדם, רק בגלל שהוא נקלע לסכסוך עם מי מבני משפחתם. הם לא מתעניינים איפה האמת והצדק, לא מי מבין השניים צודק, הם מיד נזעקים לעזרתו של

אתה בחרת להתקמץ על כספך, מנעת מעצמך ברכת שמים וגם נשאת בלי שום אוהבים וחברים שידאגו לך לעת זקנתך...". המשל הזה, כך אומר רבי אליהו לופיאן זצ"ל, מלמד אותנו שצמיד צריך האדם להתנתק מהפוזיציה, מההסתכלות החד צדדית שתמיד הוא מצדיק את עצמו ואת הקרובים לו. במקום זאת עליו להקנות לעצמו יכולת לראות את הדברים במבט רחב יותר, לבדוק איפה נמצאת האמת, ולראות נכוחה אם אכן פעל כשורה או שאולי הוא או קרובו טעה והצדק דווקא עם הצד שכנגד.

"אם הייתי לומד צורפות, הייתי נשאר מחוסר פרנסה, כי כל מי שבא לכאן רוצה רק עבודות מתחום הנפחות..." אמר רבי אליהו לופיאן לאותו עשיר-קמצן: "תשובתך מטופשת כאותו נפח נבער. אם היה לומד צורפות היו באים אליי עם תכשיטים, ומאחר ולמד נפחות באו אליי עם כלי מתכת. "אף אתה, אם היית מפזר ממונך לצדקה, היו שולחים לך משמים ברכה כפולה ומכופלת, וכל תלמידי החכמים שהיו נהנים מכספך היו דואגים לך לעת זקנתך, הם ובני משפחותיהם. אבל

חכמים הזהרו בדבריכם

**'קַרְחַ' הֵם אוֹתוֹת 'קַרְחַ' - הַשֵּׁיב לֹא ה'פְּנֵי מִנְחָם'
זי"ע - אִם מֵהַשָּׁמַיִם גִּלְגְּלוּ עֲלֶיךָ לְהִיֹּת קַרְחַ, שְׁמֵא
יֵשׁ בְּךָ מִפְּגָמוֹ שֶׁל קַרְחַ - שֶׁלְעֵגַת עַל גְּבֵרָא רַבָּה.
וְאִז נִזְכַּר הַיְהוּדִי בְּמָה שֶׁקָּרָה בְּשָׁנוֹת בַּחֲרוֹתוֹ...**

הים". לא נותרה בידו ברירה, והוא נסע לארה"ב לבקש מחילה מאותו אדמו"ר. בהגיעו לשם, פגש בו הגבאי של האדמו"ר הנ"ל, ומשראהו אמר לו בפליאה רבת: וכי עד לכאן באת? כלומר, עד לכאן הגעת כדי לשחוק על הרבי? דע לך, כי שמעתי ממנו מפורש כמה פעמים שאינו יוצא לערוך את שולחנו מחמת בחור פלוני המצחק... מלבד מה שרואים מכאן את העונש החמור של הפוגע בזולת, ובפרט בזילותא דתלמידי חכמים שהקב"ה תובע על כבודם ויקרם (ברכות י ט), עלינו להתבונן, כי פעמים הרבה נדמה לאדם - מה עשיתי? רק דברתי ורק צחקתי... ואינו יודע עד כמה עמוקה היא הפגיעה ומכתה אנושה, והרי הוא ממש שופך דמו ברבים. בחור עומד וצוחק, ועל כן מנהיג עדה לחסידים היושב בכבודו של עולם אינו מסוגל לערוך את שולחנו ברבים מחמת פגיעתו הרעה של אותו בחור... והדברים נוראים למתבונן בהם. על כן, היו חכמים והיזהרו בדבריכם.

(באר הפרשה)

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: מעשה נורא שמעתי מאחד שבצעירותו החלו פתאום שערותיו לנשור בזו אחר זו. הוא נכנס אל הרה"ק ה'פני מנחם' זי"ע לבקש ברכתו, והרבי אמר לו: 'קַרְחַ' הֵם אוֹתוֹת 'קַרְחַ', ואם מן השמים גלגלו עליך להיות קַרְחַ, שמא יש בך מפגמו של קַרְחַ - שלעגת וצחקת על גברא רבה. ואז נזכר הלה, כי אכן בהיותו בחור היה הולך להשתתף בעריכת השולחן של אדמו"ר אחד, והיה ממלא פיו שחוק מהנהגתו. הוא סיפר זאת לרבי, והרבי נענה לו: אין לך עצה אלא לבקש את מחילתו. יצא הלה והחל לחפש אחר מעונו של אותו אדמו"ר, אלא שביתניים עקר הלה את מגוריו לארה"ב. הוא פנה למשמשו של ה'פני מנחם' וסיפר לו כי אינו יודע מה לעשות, יש לו שליחות מהרבי ללכת לאותו אדמו"ר, אך הוא מתגורר מעבר לים. כששמע ה'פני מנחם' את דבריו, הגיב ואמר: "וכי אני שלחתי אותך?! הוא צריך לפייס, ואין לו ברירה אלא ללכת אחריו למדינת

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

פעמיים באהבה בכל יום תמיד מהדהדת בפינו קריאת האלמוות היהודית: "שמע ישראל" האם הילד שלנו יודע מה אנו בעצם מצהירים, ומה טמון בפסוק העוצמתי כל כך?

הזכות להצהיר - פרק עשירי בסדרת 'הורים בתפקיד' מאת המחנך הרב פנחס ברייער שליט"א

אתגר יומימי

אחד הדברים שאין לגביו כמעט חינוך אחר, חוץ מהמסגרת הביתית, הוא החובה לקרוא קריאת שמע בזמנה. מדובר במצווה יומיומית מדאורייתא! ילדינו ישנים בבית, ובגיל מתבגר, כשהם עוברים לשיבה, העניין כבר כאילו מובן מאליו. אם בבית אין חינוך לעניין, לפעמים הערך מתפספס.

המצווה מאתגרת, שכן היא לא מתחשבת בשעות השינה או באיכותה, לא בחתונה שהייתה אתמול ולא בטיול שלשום. בכל יום, בכל השנה, אנו מצווים להקפיד על העניין. לפעמים זו מלחמה יומיומית, מה גם שהזמן משתנה, וחיבים להתעדכן בכל יום בזמן המדויק לפי הלוח.

כמו בכל עניין, הדוגמה האישית קובעת הרבה. בית שבו יש דיבור סביב העניין, בית שבו יש נושא סביב מצוות קריאת שמע, זה בית שיחנך לערך ולמצווה. ראיתי בתים שבהם אחד הילדים נוטל על עצמו את האתגר להעיר את האחים לפני הזמן. כשמעריכים את העניין, ועושים עסק מהילד הצדיק שמזכה את כולנו במצווה החשובה - הערך מוחדר.

יש היום גם לוחות מהודרים שבהם הזמנים. כמו שברור לכולנו שבכל בית יהודי יש לוח שבו זמני כניסת שבת וחג, יועיל מאוד אם יהיה לוח שבו סוף זמן קריאת שמע ותפילה. זה חודר. שוב ושוב נתקלים בזה, והערך מופנם.

חשוב גם להעביר מסר שמדובר במצווה מדאורייתא, דוגמת אכילת מצה בליל פסח ושמיעת שופר בראש השנה. כמו שברור לכולנו שלא נפסד את המצוות הזמניות, כך לא נוותר על מצווה דאורייתא יומית. ביום רגיל אין לנו כמעט מצוות מדאורייתא שאנו חייבים בהן. יש מצוות רבות שכשאנו מקיימים אותן קיימנו מצווה מדאורייתא, דוגמת לבישת בגד בעל ד' כנפות כדי להתחייב בציצית, אבל מצווה שאנו חייבים בה באופן מיידי - אין כמעט. הדיבורים והחידודים סביב העניין מייקרים ומחברים.

השכבה עם איכות

נעבור לחלק השני, שאומנם אינו חיוב מהתורה, אבל הוא דין ב'שולחן ערוך' ותקנת חז"ל: קריאת שמע שעל המיטה. גם כאן יש זמן, אבל הזמן הוא החלק הקל. החלק המרכזי הוא עצם הקריאה. זהו זמן של חיבור, זמן של פרידה מיום שהסתיים, כך

בכל יום אנו מודים בתחילת התפילה: "אשרינו, שאנחנו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ומייחדים שמך בכל יום תמיד, אומרים פעמיים באהבה: שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד".

מצוות קריאת שמע היא מצווה מרכזית בחיינו - הצהרה יומיומית באחדותו יתברך שמו. בפסוק זה אנו מכניסים את הילד היהודי בבריתו של אברהם אבינו, ובפסוק זה הוא מסיים את שירת חייו.

אכן, בקריאת שמע, ובפסוק "שמע ישראל" במיוחד - הכוונה מעכבת.

להבין ולהרגיש

חינוך הינו משהו שמושג רק בעקביות. אין די באמירה חד פעמית על עניין שהוא טוב, או להיפך, בהוראה על איסור. המטרה מושגת רק על ידי שינון שוב ושוב. יסוד גדול זה אנו לומדים ממצוות קריאת שמע. לכאורה, היה די בזה שביום שבו נכנסים לעול תורה ומצוות, יתקיים מעמד מיוחד שבו יצהירו הצעירים שה' אלוהינו ה' אחד... למה הצטוונו לחזור על כך שוב ושוב, מדי יום ביומו פעמיים באהבה?!

אלא, אנו חיים בעולם חומרי, חשוך, המעלים את האמת, ולכן אין די בהצהרה חד פעמית. אנו חייבים לשנן זאת לעצמנו בתחילתו של יום וגם בערב, ולאחר שעבר עלינו יום מלא וגדוש, לפני שאנו פורשים למנוחה, שוב עלינו להתחזק בידיעה זו שה' אלוהינו יחיד ואין יחידות כמוהו.

עלינו למצוא את ההזדמנות להסביר לילדים מה אנחנו בעצם מצהירים, מה טמון בפסוק העוצמתי כל כך.

נסביר להם שיש הנהגה של ה' - רחמים מגולים, ויש מצב של אלוהינו - דין, הסתרה. אבל אנחנו מאמינים שה' אחד, הכול למעשה רחמים כי מאיתו לא תצאנה רעות. זו עצירה יומיומית והפנמה עקבית שהכול מנוהל מלמעלה, והכול לטובה. נבהיר לילדים שכאן אנחנו מצהירים על אחדותו יתברך. הוא יחיד, וכל שבעה רקיעים והארץ וארבע פינות העולם - הכול הכול בהנהגתו הבלעדית.

נחבר את הדברים לעולמו של הילד ונסביר שגם הקשיים והאכזבות שבחיים - ממנו ולטובתנו; גם הצעצוע שנשבר... כך הילד יקבל כוח ויתחבר לאמונה הטהורה.

הוא רגוע ומסופק, ואינו מחפש סיבות לצאת מהמיטה ולדרוש תשומת לב. כשכל זה מתקשר לקריאת שמע, זה הופך לחוויה יהודית מיוחדת לכל החיים.

יהודי אינו יוצא לחופשה

שמעתי רעיון נפלא. בברכות השחר אנו פותחים בברכת: "אשר נתן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה" - הודאה על כך שאנו מבחינים שיום חדש הפציע, סוג של הודאה על הבינה, על ההבנה וכו'. מייד לאחר מכן אנו מודים "שלא עשני גוי", "שלא עשני עבד", ובהמשך אנו מודים על היכולת לצעוד, לראות וכו'. לכאורה, היה מתאים להתחיל בברכת "שלא עשני גוי", ואת ברכת "הנותן לשכוי בינה" להצמיד לברכות שבהן אנו מודים על היכולות שניחנו בהן.

התשובה היא שגוי כשהוא בחופשה - אין אצלו יום ואין לילה. הוא מבלה עד שעה מאוחרת, בלי חשבון, וגם קם בלי חשבון. יהודי - גם כשהוא בחופשה הוא זוכה בסדר יום; יש זמן קימה, זמן קריאת שמע, זמן תפילה. לכן כשקמנו בהאיר היום, אנו מודים מייד על היותנו יהודים; על שלאור עובדה זו אנו חיים.

שמעבר לחלק הטכני - זמן ההשכבה יכול להפוך בקלות לשעת חינוך, לשעת חיבור.

ידוע לכולנו הסיפור המפורסם על הרב מפוניבז' זצ"ל שהצליח לזהות בדקות ספורות במנזר נוצרי מי הם הילדים היהודיים, על ידי שחזר על נוסח קריאת שמע שעל המיטה שהיו קוראים עם אימותיהם הי"ד. ילדים אלו לא זכרו מי הם, לא ידעו איך קוראים להם, אבל קריאת שמע שעל המיטה נחקה במוחם.

כשמבינים עד כמה הקליטה בשעות הדמדומים חזקה (יש לכך גם הוכחות ממחקרים, שאז גלי הבטא פעילים ביותר, ומסרים שמועברים לפני ההירדמות חודרים עמוק לתת המודע), מנצלים זאת להחדרת ערכים.

אין כמו קריאת שמע עם אימא (כשזה נעשה ברוגע), בתוספת תפילה אישית בשפה מוכרת, שבה הילד מבקש על הבית, על עתידו הרוחני, על כלל ישראל. אימא חכמה תבקש מהילד לספר על החוויות שהיו לו היום, תוך שימת דגש על דברים חיוביים. כשהולכים לישון במחשבות חיוביות השינה איכותית וטובה.

מילות חום ואהבה מוסיפות לאווירה המיוחדת, ואם נקפיד על כך, נראה כי כשילד קיבל מנה אישית של יחס, חום ואהבה,

סגולות וישועות

לאחר שיצאנו, שאלתי את הרב שך מדוע מצא לנכון להטריח עצמו עד לחדרו של הבחור, הרי יכולתי לקרוא לו אליו לאולם הישיבה, ושם היה שומע ממנו את אותם הדברים? ענה לי הרב שך תשובה מאלפת...

קלים לכל אחד?! נראה לך שהיה לי כל הזמן טוב וקל?! היו לי עליות ומורדות כל העת! אבל דע לך, כל המשברים חולפים אם דבקים ביעד האמיתי ואז מגיעים למטרה הנכספת! כך הוסיף ודיבר על לב הבחור, וכשחש שהדברים מחלחלים ללבו, דרש ממנו הבטחה להמשיך דרכו, מה שסלל את הדרך להשארותו בישיבה. לאחר שיצאנו, שאלתי את הרב שך מדוע מצא לנכון להטריח עצמו עד לחדרו של הבחור, הרי יכולתי לקרוא לו לאולם הישיבה ושם היה שומע את אותם דברים מראש הישיבה?

ענה לי הרב שך תשובה מאלפת: "כשסיפרתי לי שזרקו אותי מהישיבה, הבנתי שהגדיש את הסאה. חשבתי לעצמי, מה עוד ניתן לעשות כדי להצליח לשנות בו משהו? ואז אמרתי לעצמי: אעשה מאמץ מיוחד, אטריח עצמי, בשביל שלא יתבייש שיראוהו מגיע אלי להיכל הישיבה לעיני-כל. אלך עד לחדרו לחזק אותו. ואולי בזכות המאמץ לבוא עד אליו והזהירות הרבה בכבודו, תהיה לי סייעתא דשמיא מיוחדת".

ואכן זכה לסייעתא דשמיא מיוחדת, הדברים פעלו והבחור חזר למוטב.

(איש לרעהו, מתוך 'הלמות עמלים')

סיפר הרה"ג רבי אברהם צבי טובי שליט"א:

כשלמדתי בבחורתי בישיבת פוניבז', היה שם בחור בעל כשרון אדיר שקלט ברגעים את הנלמד, אך היו לו בעיות קשות בהתנהגותו שבעטיין הספיק להיזרק מכמה ישיבות. אף בפוניבז' שלח ידו במעשי קונדס לא מעטים, עד שבאחת הפעמים הגדיש את הסאה וקיבל הוראה חד משמעית לקום ולעזוב.

הוא ניגש אלי והתחנן שאעזור לו לנסות לסדר שיוכל להשאר. באתי לרבינו הגרא"מ שך זצ"ל וסיפרתי לו על הבחור שנשלח מהישיבה. הוא הקשיב והרהר בקולי: 'מה ניתן לעשות איתו? ...'

לפתע שאלני: "היכן נמצא הבחור ברגעים אלו?"

השבתי שהוא נמצא בחדרו בפנימיה.

אמר לי הרב שך: "הבה נרד, נכנס לחדרו ונדבר על ליבו שישוב לדרך הטובה!"

כמובן, הגבתי מיד שאין זה לכבודו של ראש הישיבה שיטריח עצמו לחדרו של הבחור, והצעתי שאקרא לבחור שיבוא להיכל הישיבה לראש הישיבה. אך הרב שך התעקש לבוא לחדרו. הוא אחז בידי וכך הלך מרחק די גדול עד לחדרו של הבחור.

כשהגענו לחדר אמר הרב שך לבחור: "מה אתה חושב, שהחיים

כל הפרטים על 'כפליים לסוכה':

הזכאים:

מי שיעבור בהצלחה (בציון עובר) שני מבחנים ראשונים של:

מסכת סוכה:

מבחן מס' 19 - מקוצר (19 דפי גמרא), שיערך ביום שישי
כ"א באב עש"ק פרשת עקב
ומבחן מס' 20 - רגיל, (30 דף) שיערך ביום שישי י"ט באלול
עש"ק פרשת כי תבוא

ומבחני 'דף היומי בהלכה':

מבחן מס' 77 - מסימן תרכ"ה עד סימן תר"ל (13 עמודי משנ"ב)
ומבחן מס' 78 - (רגיל)
זכאי להיכנס מיד למסלול המלגות ב'דף היומי בבלי', ואף
יקבל מלגה על שני המבחנים הללו.
כלל הנבחנים זכאים מגיל ישיבה גדולה.

המלגות:

בשני מבחנים אלו בלבד תנתן מלגה גם על מבחן 'הדף היומי
בבלי' וגם על מבחן 'הדף היומי בהלכה' (גובה המלגה יחסית
למבחן מקוצר).
לאחר קבלה לתכנית המלגות ב'דף היומי בבלי', יחזרו כללי
'דרשו' הרגילים לגבי מלגה על מבחן מקביל על 'הדף היומי
בהלכה'.

מסלולים:

בשני מבחני קבלה אלו, יתקיימו כרגיל שני מסלולים
מסלול א' - גמרא רש"י
מסלול ב' - גמרא רש"י ותוס'
גובה המלגה בהתאם למסלול הנבחר ועפ"י כללי 'דרשו'.

רישום:

אין צורך להירשם במשרדי 'דרשו'. המעוניינים, באים
ועורכים מבחן בכל מקומות המבחן, הנערכים בליל שישי
בדף היומי בהלכה וביום שישי גם בדף היומי בבלי.
כאמור, במקומות המבחן בליל שישי, ניתן להבחן רק על
'הדף היומי בהלכה'.

מוקד דרשו: 02-5609000

בשורה מיוחדת ללומדי 'הדף היומי'

כניסה מיידית למבחנים במלגה
מלאה - ללא תקופת המתנה

כפל מלגות לנבחנים -
ב'דף היומי' וב'דף היומי בהלכה'

כפליים לסוכה

כ"ט תמוז

מתחילים מסכת סוכה ב'דף היומי בבלי'

ד' אב

מתחילים הלכות סוכה ב'דף היומי בהלכה'

המהר"ם שיק שומר מן השמים שלא יעבדו על ספריו במוצאי שבת

יומא דף פא

מכאן שמוסיפין מחול על הקודש

"והנה במוצאי שבת של לילי טבת הארוכים" - מספר המעמד - "עמדותי בפני ניסיון קשה. מחד, ראש המכון הרי ביקש ממני שלא אעבוד במוצאי שבת. מאידך, הרי גם רצונו של המהר"ם שיק שיצא הספר לכבוד יום היארצייט, וערב זה של מוצאי שבת, זו הזדמנות טובה להתקדם בעבודה מבלי מפריע. מה אעשה? הספקות הטרידו אותי מאוד, אך לבסוף בראותי כי אין זמן אחר שאוכל להתקדם בעבודה, החלטתי כי הרי גם המהר"ם שיק רואה מן השמיים שהלחץ בעבודתי אינו מאפשר לי עבודה בזמן אחר מלבד במוצאי שבת, ובוודאי ישמח שהספר ייצא לכבוד יום היארצייט. וכך מתוך מחשבות מקלות אלו, עבדתי ארבע שעות רצופות ושקטות, וברוך ה' הספקתי לעמד את כל הספר. שמחתי היתה גדולה, הנה כבר מחר יכנס הספר לדפוס ומשם לכריכה, ובעזה"ל נוכל ביום היארצייט לברך על המוגמר.

"אלא שאז קרתה תקלה גדולה, טרם צאתי מהמשרד, במקום ללחוץ על מקש השמירה, כדי לשמור על ארבע שעות עבודתי הרצופה, לחצתי בטעות על מקש המחיקה וכל עבודתי ירדה לטמיון, כי במשך כל ארבעת השעות לא שמרתי את העבודה אפי' פעם אחת... "טעויות כאלו" - מבהיר המעמד - "אינן דברים שבשגרה. גם אי שמירת החומר במשך ארבע שעות, הוא דבר לא מצוי בקרב הוותיקים שבמקצוע. אבל כשה' רוצה לקיים את רצון יראיו, גם דברים מוזרים כאלו יכולים לקרות.

"למחרת" - מסיים המעמד את סיפורו - "ספרתי את הסיפור לראש המכון הג"ר אשר אנשיל ש"ב של המהר"ם שיק, ושמח מאוד שמן השמים הראו לו שאכן בקשתו שלא לעבוד במוצאי שבת, היא קיום רצונו של צדיק".

(הרה"ג ר' ישראל ליוש שליט"א)

האור החיים הקדוש שואל על הפסוק "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם" (שמות לא טז) מהי תוספת הלשון 'לעשות את השבת'? די אם היה כתוב 'ושמרו בני ישראל את השבת לדורותם'.

מלבד זאת, מעיר ה'אור החיים', הרי בני ישראל באמת אינם עושים את השבת, השבת נעשית מאליה ביום השביעי, ועל בני ישראל מוטל לשמור אותה. אם כן, מהו הציווי לעשות את השבת, לאחר שכבר נצטוו לשמור אותה?

ה'אור החיים' מיישב את הפסוק בכמה אופנים, אחד מהם הוא:

הרי מבואר בגמרא (יומא פא:) שצריך להוסיף מן החול על הקודש. ותוספת זו, בין לפני השבת ובין לאחריה, חשובה בעיני הקב"ה כשבת ממש. נמצא שהמוסיף שעות מיום ו' לפני השבת, ומיום א' אחר השבת, הרי הוא עושה את אותן שעות 'שבת'.

לפנינו סיפור ששמעתי מכלי ראשון, מבעל המעשה. הגאון רבי אשר אנשיל קליין זצ"ל, שעמד בראש המכון להוצאת ספרי המהר"ם שיק, ביקש ממעמד הספרים שלא לעבוד על ספרי המהר"ם שיק במוצאי שבת עד חצות. והסביר את בקשתו, היות והמהר"ם שיק נהג שלא לכתוב במוצאי שבת עד חצות.

בדרך כלל לא היה קשה למעמד לקיים את הבקשה, כי בלא הכי לא נהג לעבוד במוצאי שבת. אלא שבשנה אחת, לכבוד יום היארצ"ש של המהר"ם שיק שחל בר"ח שבט, עמדו להוציא לאור עוד ספר מספריו, והחומר הגיע לידי של המעמד אחרי חנוכה. הזמן היה לחוץ מאוד, וצריכים עוד להספיק להדפיס ולכרוך. ערמות העבודה במשרדי המעמד גבהו, והן גרמו ללחץ נוסף לקראת יום היארצ"ש הקרב ובא.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם ייתכן אופן שבו יש מצוה לשמוע לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ודוגמה לכך הביא הגר"י זילברשטיין (חשוקי חמד בכורות כא, ב), מעשה באשה שישבה באוטובוס ושמעה שתי בנות המדברות לשון הרע על אחת מחברותיהן שהתארכה אמש, ודיברו כמה מסכן הוא החתן שהתארס איתה וכו', פנתה אליהן האשה ואמרה: אני מאד מודה לכן על הדברים, החתן הוא בני, ואני הולכת לספר לו את הדברים ולשכנע אותו לעזוב את השידוך... הבנות נבהלו מתוצאת דיבורן ופרצו בבכי מר וניסו לומר עד כמה הגזימו ושאינן אמת בדבריהם, ואז אמרה להן: דעו לכן שהחתן אינו בני, וכל כונתי היתה ללמדכן עד כמה חמור איסור לשון הרע ועד כמה יכול הוא להזיק. והביא שם, שכיון ששמעה האשה את הדברים בשביל שתוכל אח"כ להוכיח הבנות על דברן, מותר היה לה להמשיך ולשמוע, וכן לא היתה צריכה להפסיקן קודם.

בסעיף ד (כלל ו' מהלכות לשון הרע) מביא ה'חפץ חיים' שאחד האופנים בהם מצוה לשמוע לשון הרע הוא, כגון אם בא אחד לפניו להתלונן על חברו באיזה ענין שעשה נגדו, והוא יודע במספר, שעל ידי שיטה אוזן לדבריו יוכל להשקיט את כעסו וכך הוא לא ישוב לספר זאת לאנשים נוספים ובזה יתרבה השלום בישראל. אמנם למרות שבאופן זה מצוה עליו לשמוע, יזהר מאוד שלא להאמין בעת השמיעה, רק יחוש בלבד, כדי שלא להיכשל בעוון קבלת לשון הרע.

בביאורים ומוספים מציינים, שמבואר מדברי ה'חפץ חיים' שאף שעל ידי השמיעה הוא מכשיל את המספר באיסור לשון הרע, מכל מקום כיון שעל ידי ששומע מציל אותו בהמשך מעבירה חמורה, שייספר לאנשים נוספים והם יאמינו לדבריו, ממילא אין זה נחשב מכשלה אלא הצלה.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

חולה שהתירו לו לאכול ביום הכיפורים יותר מ'כשיעור' - האם צריך לאמוד בכל אכילה מחדש אם זקוק לכך?

חוששים שיגיע לידי סכנה, אבל חולה שכבר נמצא במצב של סכנה, רשאי לאכול כדרכו, אם משום שזהו חלק מרפואתו שיש בה פיקוח נפש, ואם משום שאכילה של פחות מכשיעור אינה נחשבת 'דרך אכילה', ולא הטילוה על חולה שיש בו סכנה; ויש מפוסקי זמננו שהורו לסמוך על דעה זו במקרה שהתירו לחולה שיש בו סכנה לאכול יותר מכשיעור - שלא להצריך אומדן בכל אכילה מחדש.

[משנ"ב תריח, כד, וביה"ל ח, ד"ה ואם; ביאורים ומוספים דרשו, 48-49]

כפי שלמדנו, חולה הזקוק לאכול ולשתות ביום הכיפורים, יש לאמוד אם די לו באכילת פחות מ'כשיעור' (ראה תקציר לאתמול), ואם אכן כן, אינו רשאי לאכול ולשתות יותר מכמות זו. ויש שהורה שאף כשהותר לו לאכול יותר מכשיעור, יש לאמוד זאת בכל אכילה מחדש, האם גם הפעם הוא זקוק לכשיעור. לדעת רוב הפוסקים, הלכות אלו אמורות אף לגבי חולה שיש בו סכנה. אולם, יש אומרים שאינן אמורות אלא לגבי חולה שאנו

האם יש חובה לתת עירוני נוזלים דרך הוריד כדי למנוע צורך באכילה ביום הכיפורים?

שעלולה לגרום נזק לגוף. וכן כתבו פוסקים נוספים, שיתכן כי ראוי להימנע מכך, ובוודאי שאין חובה לתת עירוני על מנת למנוע צורך באכילה ביום הכיפורים.

אולם, יש שצידדו לאידך גיסא, כי מותר להכניס את העירוני אף ביום הכיפורים עצמו, משום שאיסור הכנסת העירוני הוא מדרבנן, ויש להעדיפו על פני אכילה בכל כמות שהיא, האסורה מדאורייתא.

[ביאורים ומוספים דרשו תריח, 49]

עם התקדמות הרפואה בדורות האחרונים, נוצרה אפשרות של מתן עירוני נוזלים דרך הוריד למשך יום הכיפורים, כדי לאפשר לחולים לצום ביום הכיפורים. ונחלקו הפוסקים בדבר: יש אומרים, שאסור לעשות זאת אף על ידי הכנסת המחט להוריד בערב יום הכיפורים, משום שהעירוני אינו מיישב את דעת החולה כאכילה, ואדרבה, כל כאב שייגרם מחמת העירוני עלול להגביר את הסכנה; ובכלל, לדעתם, כל פעולה שאינה טבעית אין לבצעה כאשר אינה הכרחית, כיון

האוכל פת ביום הכיפורים - האם צריך לברך על 'לחם משנה'?

הפוסקים אם צריך להתכוון לצאת ידי חובת קידוש בברכת "מקדש ישראל ויום הכיפורים" שבתפילת ערבית בליל יום הכיפורים. וכשיום הכיפורים חל בשבת - יש אומרים שהאוכל בו צריך לקדש לפני אכילתו, אך למעשה, כתבו הפוסקים שאין לקדש אף בשבת. ונחלקו הפוסקים לענין האוכל פת ביום הכיפורים, אם צריך לברך על 'לחם משנה', ולמעשה, רצוי להחמיר בדבר.

[שו"ע תריח, י, משנ"ב כח-כט, ושעה"צ כב; ביאורים ומוספים דרשו, 52, 53, 54, 56 ו-59]

חולים וילדים האוכלים ביום הכיפורים, יברכו לפני האכילה ולאחריה. וכשאוכלים פת, יאמרו בברכת המזון 'יעלה ויבוא', להזכרת יום הכיפורים, בנוסח: "את יום הכיפורים הזה"; וכשחל יום הכיפורים בשבת - יאמרו גם 'רצה'. ואם שכחו להוסיף הוספות אלו, לא יברכו שנית. ויש שכתב שגם בברכת 'מְעִין שלוש', כגון 'על המחיה', יש להוסיף: "וזכרנו לטובה ביום הכיפורים הזה", אך יש שהסתפק בדבר.

ואין לומר 'קידוש' על היין ביום הכיפורים, ונחלקו

* חולה אשר קיימת לגביו מחלוקת בין שני רופאים אם הצום ביום הכיפורים עלול להביאו לידי ספק סכנה - לא יצום; ואפילו אם החולה עצמו הוא הרופא שסבור יוכל לצום.
* לשיעור כ'כותבת' הנוגע לאכילת החולה ביום הכיפורים, קיימות הגדרות שונות, ועל פיהן כתבו הפוסקים מידות שונות במידות זמננו, הנעות בין 30 ל-48 סמ"ק.
* חולה הזקוק לאכול ולשתות ביום הכיפורים, עליו לברר איזו כמות נחוצה לו למשך כל היממה של יום הכיפורים, ויחלק כמות זו לחלקים הפחותים מ'כשיעור', ויאכל אותן בהפרשי זמן של 'כדי אכילת פרס'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

הנודר צדקה לרפואת חולה והחולה נפטר - האם חייב לקיים את הנדר?

בטעות. וכמו כן, אם התנה את קיום הנדר ברפואת החולה, וכגון שנדר שאם חולה פלוני יתרפא, יתן סכום פלוני לצדקה - אינו צריך לקיים את הנדר אלא כשהחולה אכן התרפא, ולא כשנפטר. וככל האמור, כך הדין בנדרי תענית וצדקה שנעשו לישועה מכל צרה שהיא.

[שו"ע תקסט, א-ב, ומשנ"ב ב, ג, ד וז]

אדם שנדר לצום, או לתת כסף לצדקה, לרפואת חולה מסוים, והחולה נרפא, או נפטר, רחמנא ליצלן - עליו לקיים את הנדר; משום שקבלת הנדר היא ללא תנאי, מתוך תקווה שבזכות הצום, או הצדקה, ישמע השי"ת את התפילות והחולה יתרפא. אולם, אם נודע לו כי לפני שקיבל על עצמו את הצום כבר נרפא החולה או נפטר, אינו חייב לצום, כיון שהקבלה היתה

הלוח היומי

כ"א בתמוז | רבי אליהו ב"ר אשר שטרנבוך זצ"ל, ראב"ד קהל מחזיקי הדת באנטוורפן

תרפ"ז: רבי נחמיה ב"ר אהרן (מקוידינוב) פרלוב זצ"ל, מברנוביץ.
תרפ"ח: רבי שלמה ב"ר יוסף פוליטשק זצ"ל, העילוי ממייצ"ט, ר"י לידא ועוד.
תרצ"ג: רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום פרידמן זצ"ל משטפנשט.
תש"י: רבי יצחק ב"ר יצחק גברא זצ"ל, מסוועד-תימן ומושב עגור.
תשי"ב: רבי יהודה הכהן שאקו זצ"ל, ראב"ד בי-ם ומרבני ישיבת פורת יוסף וישיבת כתר תורה.
תשכ"א: רבי לוי יצחק ב"ר יחיאל לייפר זצ"ל, מנדבורנא אראד.
תשנ"ט: רבי אברהם דוד ב"ר חיים שלמה רוזנטל זצ"ל, ראב"ד פרושים ורבה של שכונת שערי חסד י-ם, ובעל באר המלך.
תשע"ז: רבי אליהו ב"ר אשר שטרנבוך זצ"ל, ראב"ד קהל מחזיקי הדת באנטוורפן.

בשנת תקי"ט, ניצחו הבעל שם טוב הקדוש והגאון רבי חיים הכהן רפפורט, רבה של העיר לעמבערג, את כת הפרנקיסטים ימ"ש, בוויכוח פומבי שהתקיים באותה עת. בעקבות כך הוציאו אגרת בה כתבו ש"יום זה נקבע ליו"ט, משתה ושמחה ששון וגיל לנו ולכל הנלווים אלינו עד העולם". וכך נהגו צדיקי בית רוז'ין לציין את יום זה כיום משתה ושמחה.

יארצייט:

שצ"ז: רבי אליהו ב"ר משה לואנץ אשכנזי זצ"ל, הבעל שם מוורמייזא, בעל רנת דודים, אדרת אליהו ועוד.
תקכ"ט: רבי צבי הירש ב"ר דוד זצ"ל, מקמינקא, בעל שני המאורות.
תקמ"א: רבי שלמה ב"ר משה רפפורט זצ"ל, מחעלם, בעל מרכבת המשנה.

שני דברים נשארו מתקופת בית המקדש

הרב מפוניבז', רבי יוסף שלמה כהנמן סיפר, שכאשר רבי צבי הירש לוינסון (חתנו של ה"חפץ חיים") ביקר בארץ, הוא ראה את ירושלים חרבה ואמר במרירות: "רק שני דברים נשארו לנו מימי חורבן הבית השני, הכותל המערבי, ו... יצר של שנאת חנם שעדיין מרקד בינינו..."

(הרב מפוניבז' ח"ג עמ' קעה)

אם יש אדם שאיננו חיים עמו בשלום, נשתדל עוד היום להתפייס איתו, ונזכה לתקן בכך את עיקר סיבת עיכוב הגאולה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il